

Advies 16/2017 van 12 april 2017

Betreft: adviesaanvraag van Dienst Administratieve Vereenvoudiging met als onderwerp een voorstel tot wijziging van de regels betreffende de attesten "fiscale en sociale schulden" (CO-A-2017-011)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Dienst Administratieve Vereenvoudiging, ontvangen op 27 februari 2017;

Gelet op het verslag van mevrouw Séverine Waterbley

Brengt op 12 april 2017 het volgend advies uit:

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens uitgevaardigd werd: betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens Deze akten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].

De verordening, meestal GDPR (general data protection regulation) of AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) genaamd, is twintig dagen na publicatie of op 24 mei 2016 van kracht en wordt, twee jaar later automatisch van toepassing, zijnde op 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, gedurende de uitvoeringstermijn van twee jaar, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde verplichting houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze akten te anticiperen. Het behoort in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) toe om hiermee rekening te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

---

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

I. CONTEXT EN ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Commissie werd gevraagd advies uit te brengen over een ontwerp van Koninklijk besluit (hierna "het ontwerpbesluit") tot invoering van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten en de wet van 17 juni 2016 betreffende de concessieovereenkomsten, waarvan de inwerkingtreding gepland is voor 30 juni 2017 (artikel 134 van het ontwerpbesluit).

Deze twee wetten voeren voor de aanbestedende overheid de verplichting in om - behoudens uitzondering - de kandidaten of inschrijvers uit te sluiten die niet in regel zijn met de betaling van hun belastingen, taksen, of sociale zekerheidsbijdragen (artikel 68 van de wet van 17 juni 2016 inzake de overheidsopdrachten; artikel 51 van de wet van 17 juni 2016 betreffende de concessieovereenkomsten).

2. Deze twee wetten heffen deze uitsluitingsverplichting evenwel op in de twee volgende gevallen:
  - wanneer het onbetaald gebleven bedrag het door de Koning te bepalen bedrag niet overschrijdt; of
  - wanneer de kandidaat of inschrijver kan aantonen dat hij op een aanbestedende overheid of op een overheidsbedrijf, één of meer schuldvorderingen bezit die zeker, opeisbaar en vrij van elke verbintenis tegenover derden zijn. Deze schuldvorderingen moeten ten minste gelijk zijn aan de achterstallige afbetaling van de fiscale dan wel de sociale schulden (Ibid).
3. Zoals de aanvrager toelicht, verplichten deze bepalingen de aanbestedende overheid *de facto* om contact op te nemen met de fiscale en sociale administratie om het exacte bedrag te kennen van de schulden van de inschrijver om aan die laatste de door hem verstrekte bewijzen op te vragen en of te verifiëren betreffende de eventuele vereffening van zijn schulden en schuldvorderingen.
4. Er is bepaald dat de verificatie van de fiscale en sociale financiële toestand van de kandidaten en inschrijvers gebeurt door de aanbestedende overheid op basis van de attesten die hem ter beschikking worden gesteld via de applicatie Telemarc, die beheerd wordt door de Dienst Administratieve Vereenvoudiging (de aanvrager).
5. Vandaag, geeft de applicatie Telemarc inlichtingen over het al dan niet bestaan van een schuld die hoger is dan het bedrag vastgesteld per koninklijk besluit, zonder detail of uitsplitsing van de bedragen, overeenkomstig de machtigingen voor gegevensdoorgifte die werden verleend door het Sectoraal Comité voor de Federale Overheid voor de doorgifte van die gegevens van de FOD Financiën en het RSZ en RSVZ naar de Dienst Administratieve Vereenvoudiging (DAV) die de

applicatie Telemarc beheert (Beraadslaging FO 16/2010 van 4 oktober 2010 en Beraadslaging FO 01/63 van 31 juli 2001). Dit informatieniveau komt tegemoet aan de vroegere vereisten als bedoeld in de regelgeving inzake overheidsopdrachten en betreffende de concessieovereenkomsten.¹

6. Volgens de aanvrager volstaat het informatieniveau dat de applicatie Telemarc aanbiedt niet om tegemoet te komen aan de vereisten van de wet inzake overheidsopdrachten en de wet betreffende de concessieovereenkomsten van 17 juni 2016, die, eens ze in werking treden de aanbestedende overheid de facto zullen verplichten om contact te nemen met de twee administraties om het exacte bedrag te kennen van de schuldvorderingen van de inschrijver zodat de aanvrager de bewijzen van vereffening bij hem kan opvragen of verifiëren die de inschrijver heeft verstrekt, overeenkomstig de bovenvermelde artikelen 68 en 51.

« Artikel 68 §1. Behalve om dwingende redenen van algemeen belang en behoudens het in paragraaf 3 vermelde geval, sluit de aanbestedende overheid een kandidaat of inschrijver van deelname aan de plaatsingsprocedure uit, in welk stadium van de procedure ook, wanneer de kandidaat of inschrijver niet blijkt te voldoen aan zijn verplichtingen tot betaling van belastingen enerzijds of socialezekerheidsbijdragen anderzijds, tenzij :

1° wanneer het onbetaald gebleven bedrag het door de Koning te bepalen bedrag niet overschrijdt; of

2° wanneer de kandidaat of inschrijver kan aantonen dat hij op een aanbestedende overheid of op een overheidsbedrijf, één of meer schuldvorderingen bezit die zeker, opeisbaar en vrij van elke verbintenis tegenover derden zijn. Deze schuldvorderingen moeten ten minste gelijk zijn aan de achterstallige afbetaling van de fiscale dan wel de sociale schulden verminderd met het door de Koning in uitvoering van de bepaling onder 1° bedoelde drempel-bedrag.

Indien de aanbestedende overheid vaststelt dat de fiscale dan wel sociale schulden het in het eerste lid, onder 1°, vermelde bedrag overschrijden, vraagt ze de kandidaat of inschrijver of deze zich in een in het eerste lid, onder 2°, bedoelde situatie bevindt.

De aanbestedende overheid geeft elke ondernemer echter de kans om zich in de loop van de plaatsingsprocedure in regel te stellen ten opzichte van de sociale en fiscale verplichtingen nadat ze een eerste maal heeft vastgesteld dat de kandidaat of inschrijver op dit vlak niet voldeed aan de eisen. Ze stelt de ondernemer hiervan in kennis. Vanaf deze kennisgeving geeft de aanbestedende overheid de ondernemer een termijn van vijf werkdagen om het bewijs te geven van zijn regularisatie. Van deze regularisatie kan slechts éénmalig gebruik gemaakt worden. [...]"

---

¹ Zie Hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten van werken, leveringen en diensten en de concessies van openbare werken en Hoofdstuk II van het Koninklijk besluit van 10 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten in de sectoren water, energie, vervoer en postdiensten (voetnoot nr. 6 van de beraadslaging FO 16/2010, blz. 4)

« Artikel 51 §1. Behalve om dwingende redenen van algemeen belang en behoudens de in paragraaf 3 vermelde gevallen, sluit de aanbestedende overheid, in welk stadium van de plaatsingsprocedure ook, een kandidaat of inschrijver uit wanneer deze niet voldoet aan zijn verplichtingen tot betaling van belastingen of socialezekerheidsbijdragen, behalve :
1° wanneer het onbetaald gebleven bedrag het door de Koning te bepalen bedrag niet overschrijdt; of
2° wanneer de kandidaat of inschrijver kan aantonen dat hij op een aanbestedende overheid of op een overheidsbedrijf, één of meer schuldvorderingen bezit die zeker, opeisbaar en vrij van elke verbintenis tegenover derden zijn. Deze schuldvorderingen moeten ten minste gelijk zijn aan de achterstallige afbetaling van de fiscale dan wel de sociale schulden verminderd met het door de Koning in uitvoering van de bepaling in punt 1° vastgestelde bedrag.

7. Om hieraan te verhelpen, voorziet het ontwerpbesluit erin het exacte bedrag van de schulden van de kandidaat of de inschrijver als volgt te vermelden op het attest Telemarc:

"§2. De aanbestedende overheid verifieert de toestand van de kandidaten of inschrijvers, binnen de twintige dagen na het uiterste tijdstip voor het indienen van de aanvragen tot deelneming of de offertes. Deze verificatie gebeurt in eerste instantie op basis van de attesten die elektronisch beschikbaar zijn voor de aanbestedende overheid via de Telemarc-toepassing. Deze attesten vermelden het precieze bedrag van de schuld van de betrokken kandidaat of inschrijver".

(artikelen 62 §2 en 63 §2 van het koninklijk ontwerpbesluit).

8. In die context vraagt de Dienst Administratieve Vereenvoudiging het advies van de Commissie over de mededeling aan de aanbestedende overheid van het exacte bedrag van de fiscale of sociale schuld van de inschrijver tijdens de raadpleging van de applicatie Telemarc, wetende dat het doel van dit wetgevend initiatief er volgens de aanvrager toe strekt *"de mededeling te schrappen van documenten - die afkomstig zijn van een overheid - tussen een inschrijvende onderneming en de aanbestedende overheid, omdat die laatste rechtstreeks toegang heeft tot de authentieke bronnen die voortaan elektronische attesten zullen uitreiken"*, overeenkomstig het principe van de *"eenmalige gegevensinzameling"*².

---

² Voor het principe van de "eenmalige inzameling", zie bijvoorbeeld Advies nr. 03/2014 van 15 januari 2014 van de Commissie over het Voorontwerp van wet houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de federale overheid en tot vereenvoudiging en gelijkschakeling van elektronische en papieren formulieren. Dit beginsel is nauw verwant met het beginsel van de authentieke bron. De Commissie gaf op 23 mei 2012 haar goedkeuring aan de Aanbeveling nr. 09/2012 met richtsnoeren daarover.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

1. Toepasselijkheid van de WVP

9. De toepasselijkheid van de WVP is aangetoond aangezien het ontwerp van koninklijk besluit betrekking heeft op een verwerking van fiscale en sociale gegevens die reeds het voorwerp van Beraadslagingen hebben uitgemaakt van het Sectoraal Comité voor de Federale Overheid.

2. Finaliteitsbeginsel

10. Het finaliteitsbeginsel verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking om de bedoelde gegevens slechts te verwerken voor een welbepaald(e) doeleinde(n), die uitdrukkelijk omschreven moet(en) zijn en gerechtvaardigd (art. 4, §2, 2° van de WVP).
11. De Commissie verwijst naar de bovenvermelde Beraadslagingen van het Sectoraal Comité voor de Federale Overheid waarin het Comité heeft geoordeeld dat de verwerking van persoonsgegevens, verricht in het kader van de applicatie Telemarc "*de mededeling van een elektronisch attest dat zou vermelden of de bewuste ondernemer al een gecumuleerde belastingschuld heeft opgebouwd voor een bedrag dat in een KB zal worden vastgesteld*" een welbepaald, en uitdrukkelijk omschreven doeleinde is (Beraadslaging FO 16/2010 van 4 oktober 2010, p.3-5 en Beraadslaging FO 01/63 van 31 juli 2001, p.4). Ook de inzameling van die gegevens voor het nieuwe beoogde doeleinde, namelijk verificatie van het exacte bedrag van de sociale of fiscale schuld van de kandidaat of inschrijver, is gebaseerd op een welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde omdat die verificatie is voorgeschreven in het toekomstig wetgevend kader inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten in het geval een vereffening noodzakelijk is van de schuldvorderingen van de kandidaat of de inschrijver (artikel 68 van de wet van 17 juni 2016 inzake de overheidsopdrachten en artikel 51 van de wet van 17 juni 2016 betreffende de concessieovereenkomsten).
12. Het Comité benadrukt overigens dat de geplande verwerking in het kader van de applicatie Telemarc een verdere verwerking is van de gegevens die initieel werden ingezameld door een andere administratie, namelijk, de FOD Financiën of het RSZ of het RSVZ (Beraadslaging FO 16/2010 van 4 oktober 2010, p.5 en Beraadslaging FO 01/63 van 31 juli 2001, p.5). Rekening houdend met het reglementair kader dat ten grondslag ligt aan de verwerking (wet inzake overheidsopdrachten en wet betreffende de concessieovereenkomsten), is het Comité van mening dat de geplande verwerkingen verenigbaar zijn met de initiële verwerking door de FOD Financiën en de FOD Sociale Zekerheid.

3. Proportionaliteitsbeginsel

3.1 Aard van de gegevens

13. Artikel 4, §1, 3° van de WVP bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig moeten zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen en waarvoor zij verder worden verwerkt.

De Commissie stelt vast dat de aanbestedende overheden gemachtigd werden door het Sectoraal Comité voor de Federale Overheid om via de applicatie Telemarc informatie te krijgen over het "*al dan niet bestaan van een schuld of een schuld die hoger is dan het bedrag vastgesteld per koninklijk besluit in uitvoering van de wet (zonder detail of uitsplitsing van de bedragen)*" » (Beraadslaging FO 16/2010,p.6). De Commissie stelt vast dat het informatieniveau niet volstaat om om enkel met een raadpleging van het attest Telemarc, de inschrijver in staat te stellen de sociale of fiscale schuld van de kandidaat of inschrijver met eventuele vrije of opeisbare schuldvorderingen, in voorkomend geval, ten aanzien van de aanbestedende overheid, te vereffenen. Bijgevolg acht de Commissie het gevraagde informatieniveau (exact bedrag van de schuld), uitgaande van het nagestreefde doeleinde, proportioneel.

14. Het Comité voor de Federale Overheid preciseerde in zijn Machtiging FO 16/2010 dat de Dienst Administratieve Vereenvoudiging geen toegang zou hebben tot de inhoud van de meegedeelde gegevens (attest "fiscale schulden"), omdat "die informatie in het kader van zijn opdrachten niet nuttig is". Het Comité preciseerde ook dat deze Dienst wel toegang zou hebben tot de gegevens die voor zijn eigen overheidsopdrachten relevant zijn wanneer deze zou optreden als aanbestedende overheid. De Commissie acht deze aanbeveling eveneens relevant in het kader van de beoogde applicatie Telemarc.

3.2. Bewaartermijn van de gegevens

15. Betreffende de bewaartermijn van de gegevens, herinnert het Comité eraan dat de gegevens niet langer mogen bewaard worden dan de tijd die noodzakelijk is om de doeleinden te verwezenlijken waarvoor zij werden ingezameld (artikel 4, § 1, 5° van de WVP).
16. Volgens het Koninklijk besluit van 20 juli 2005, moeten de aanbestedende overheden de resultaten (hier het attest "fiscale schuld" of "sociale schuld") in de documenten van de overheidsopdracht vermelden. De regelgeving voorziet momenteel niet in een bewaartermijn. De Commissie verwijst hiervoor naar de aanbevelingen van het Comité FO als beschreven in zijn beraadslaging FO

16/2010. De gegevens moeten worden vernietigd zodra er tegen de betrokken overheidsopdrachten geen beroep meer mogelijk is.

4. Transparantiebeginsel

17. De Commissie herinnert eraan dat een eerlijke gegevensverwerking een verwerking is die op een transparante wijze gebeurt (artikelen 4 §1, 1° en 9 tot 15bis van de WVP). De Commissie verwijst hiervoor naar de aanbevelingen van het Comité FO als beschreven in de machtiging FO 16/2010, die relevant blijven in het kader van deze geplande verwerking: *De informatieplicht als bedoeld in artikel 9, § 2 van de WVP vormt een van de hoekstenen van een transparante verwerking. In onderhavig geval zullen de geplande gegevensverwerkingen evenwel worden verricht in toepassing van de voorgeschreven bepalingen door of krachtens een wet, decreet of ordonnantie. Krachtens artikel 9, §2, 2de lid, b) van de WVP is er in dergelijke situaties een vrijstelling van informatieplicht. Dit verhindert evenwel niet dat het Comité (hier: de Commissie) kan nagaan of er toereikende garanties bestaan ter bescherming van de fundamentele vrijheden van de betrokken personen.* »

5. Machtiging van het Comité FO

18. De Commissie herinnert eraan dat voorafgaand aan de bedoelde gegevensmededelingen tussen de FOD Financiën, het RSZ, RSVZ en de aanvrager, een machtiging moet worden verkregen van het Comité FO, om meer bepaald de gepaste beveiligingsmaatregelen te omschrijven voor de geplande verwerking (de Commissie verwijst hiervoor naar de uitgevaardigde aanbevelingen in de Beraadslaging FO 16/2010, blz. 8, onder voorbehoud van de andere opmerkingen van het Comité FO wanneer de nieuwe machtigingsaanvraag aan hen zal worden voorgelegd.

OM DIE REDENEN,

brengt **de Commissie**, een gunstig advies uit op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de opmerkingen als omschreven onder de punten 15, 17, 18 en 19 in dit advies.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere